Collegevoorstel

Datum
2 maart 2021
Auteur
WMM Verschoor
Portefeuillehouder
K. Broekhuis-Bonte

Onderwerp: Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten (TONK)

Commissievergadering

Raadsvergadering

Auditcommissie

Openbaar
ja

Besluit college	02-03-2021	2	Benodigde parafen en medeadviezen			
Zaaknummer	37497					
Secretaris			Auteur		BV	
	Akkoord	Bespreken	Eenheidsmanager		O&A	
M. Sanderse					P&S	
F.M. Hospers					R&B	
M.A.Schipper					BV	
K.Broekhuis-Bonte						
			Openbaar			

Het college besluit om:	**Besluit:**
1. De beleidsregels Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten Hattem 2021 vast te stellen; 2. De raad te informeren via bijgevoegde ARI.	**Conform akkoord** **Notulen 02-03-2021** **Week 9**

Inleiding

Door de aanhoudende coronacrisis komt de bestaanszekerheid van steeds meer mensen onder druk te staan, omdat zij hun noodzakelijke kosten niet kunnen betalen. Om deze groep tegemoet te komen heeft het kabinet de Tegemoetkoming Ondersteuning Noodzakelijke Kosten (TONK)-regeling opgetuigd, die door gemeenten wordt uitgevoerd. De TONK regeling is gebaseerd op de bijzondere bijstand. Net als bij de bijzondere bijstand heeft de gemeente beleidsvrijheid bij de inrichting van de regeling. Het Rijk heeft € 130 miljoen gereserveerd voor de uitvoering van deze regeling in het eerste halfjaar van 2021 en beoordeeld achteraf of er aanvullende middelen voor de TONK worden verstrekt. Om deze regeling te kunnen uitvoeren zijn nieuwe beleidsregels nodig. Na het collegebesluit op 2 maart 2021 wordt de regeling opengesteld.

Beoogd effect

Financiële ondersteuning bij noodzakelijke kosten om grotere problemen te voorkomen.

Bevoegdheid / Juridisch kaders

Participatiewet

Eerdere besluitvorming en kaders

nvt

Argumenten

1.1 In de beleidsregels worden de kaders van de regeling vastgelegd

Het Rijk geeft gemeenten beleidsvrijheid bij het inrichten van de regeling. Om die reden dienen de kaders en voorwaarden vastgelegd te worden in gemeentelijke beleidsregels.

1.2 De beleidsregels zijn afgestemd met Heerde, Oldebroek, Nunspeet en Elburg

De beleidsvrijheid van gemeenten in deze regeling kan ervoor zorgen dat er ongelijkheid ontstaat tussen verstrekkingen in verschillende gemeenten. Om dit zoveel mogelijk te voorkomen is in de totstandkoming van de beleidsregels intensief samengewerkt tussen Heerde, Oldebroek, Hattem, Nunspeet en Elburg. In de vijf betrokken gemeenten worden de bijgevoegde beleidsregels op hoofdlijnen gelijk vastgesteld.

1.3 De beleidsregels sluiten aan bij de oproep van het kabinet om ruimhartig met de regeling om te gaan.

De TONK regeling is gebaseerd op de bijzondere bijstand maar met verruimde toegang. De beleidsregels verschillen op een aantal essentiële onderdelen van de bijzondere bijstand. In de bijlage vindt u een toelichting op de gemaakte keuzes.

Kanttekeningen

1.1 Het is moeilijk in te schatten wat de uitgaven voor de regeling gaan zijn.

De beleidsregels bepalen de voorwaarden en de hoogte van de toekenningen. Het is echter onduidelijk hoeveel aanvragen er gaan komen en wat de totale kosten voor de gemeenten zullen zijn. Dit is een risico voor de gemeente. Elke aanvraag die ingediend wordt en voldoet aan de voorwaarden moet toegekend worden. Het is niet mogelijk een plafond in te stellen. Om de financiële risico's zoveel mogelijk te beperken zijn een aantal beleidskeuzes gemaakt:

- De tegemoetkoming wordt gemaximeerd op € 500,- per maand.
- Er kan tot 15 april met terugwerkende kracht worden aangevraagd tot 1 januari. Na 15 april kun je een aanvraag doen vanaf de eerste dag van de maand waarin wordt aangevraagd (stel:

je dient op 16 mei een aanvraag in, dan geldt de aanvraag vanaf 1 mei). Daarmee voorkomen we dat achteraf over een lange periode TONK kan worden aangevraagd.
- De TONK regeling kent de inlichtingenplicht. Wijzigingen in de situatie die van invloed kunnen zijn op het recht op de tegemoetkoming dienen te worden doorgegeven. Om dit te stimuleren ontvangen de aanvragers bij toekenning direct een wijzigingsformulier en wordt er in de beschikking gewezen op de mogelijkheid van een steekproefcontrole. Elke maand worden aanvragers er per email aan herinnerd dat eventuele wijzigingen doorgegeven moeten worden.

Financiën

Het Rijk stelt landelijk € 130 miljoen beschikbaar voor de uitvoering van de TONK regeling. Dit bedrag zal worden verdeeld op basis van de landelijke verdeelsleutel minimabeleid en wordt toegevoegd aan het gemeentefonds. Het is momenteel nog niet exact te zeggen welk bedrag de gemeente Hattem zal gaan ontvangen. Gebaseerd op historische verdelingen verwachten wij een bedrag van ongeveer € 50.000,-- te gaan ontvangen. Dit bedrag is bedoeld voor zowel de verstrekkingen tegemoetkoming TONK als uitvoeringskosten. Nadat bekend is gemaakt hoeveel de gemeente voor de TONK regeling gaat ontvangen zullen deze financiële consequenties worden verwerkt in de gemeentelijke begroting, bij de voor- of najaarsnota 2021.

Het is de vraag of dit budget voldoende zal zijn voor de uitgaven. Het aantal inwoners dat een beroep zal doen op deze regeling is erg lastig in te schatten. Dat brengt financiële risico's met zich mee, omdat het aantal aanvragen uiteindelijk (veel) hoger kan uitvallen dan vooraf ingeschat (mede door de ontwikkelingen van de coronamaatregelen).

Uitgaande van het budget van € 50.000,- en een maximale toekenning van € 3.000,- per aanvraag, kunnen er 16 huishoudens geholpen worden. Het is echter goed mogelijk dat dit aantal aanvragen overschreden wordt en daarmee ook het budget. De signalen dat het budget te laag is, is inmiddels overal in het land hoorbaar. In de Tweede Kamer is op 2 februari al een motie aangenomen waarin staat dat er monitoring plaats moet vinden of de vrijgemaakte middelen voldoende zijn om de TONK ruimhartig uit te voeren en wanneer dit niet voldoende is meer middelen ter beschikking te stellen.

Uiteraard biedt dit geen garantie, maar het wijst er in ieder geval op dat er oog is voor dit probleem.

Communicatie

We zetten in op brede communicatie. Zo zullen we iedere inwoner die zich voor de Tozo-regeling heeft gemeld, aanschrijven. Daarnaast gebruiken we de bekende media-kanalen zoals De Hattemer, RTV Hattem en social media, om de regeling verder onder de aandacht te brengen. De samenwerkende partners zoals Op KO€RS, maatschappelijk werk en de Participatieraad worden geïnformeerd over deze nieuwe regeling. Tot slot zal er ook bij (reguliere) bijstandsaanvragen op de TONK-regeling worden gewezen.

Uitvoering

Naast vaststelling van de beleidsregels worden voorbereidingen getroffen voor een efficiënt werkproces. Aanvraagformulieren en beschikkingen worden opgesteld en er worden maatregelen getroffen om de regeling te verwerken in de (financiële) administratie.

Het doel is om zo spoedig mogelijk na 2 maart (en vaststelling van de beleidsregel) de mogelijkheid tot het indienen van een aanvraag open te stellen. De aanvragen worden behandeld door de consulenten werk&inkomen en de betalingen lopen via de UA.

Bijlagen:

1. Beleidsregels Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten Hattem 2021
2. Bijlage toelichting op beleidskeuzes TONK
3. Raadsinformatie (ARI)